

**UCHWAŁA NR XXXIII/309/2018
RADY GMINY KOŁOBRZEG**

z dnia 16 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Kołobrzeg na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.²⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kołobrzeg na lata 2018-2020 stanowiący **Załącznik** do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Julian Nowicki

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2232 oraz w Dz. U. z 2018 r. poz. 130

²⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 60, poz. 1292 i poz. 2217.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA
RODZINY W
GMINIE
KOŁOBRZEG NA
LATA 2018-2020**

Rozdział I. Wiadomości ogólne

I. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kołobrzeg na lata 2018 – 2020 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina jest podstawową komórką społeczną składającą się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi pierwsze, naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się młody człowiek. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowania osobowości oraz przygotowania do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Bez pomocy z zewnątrz rodzina często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać ich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku należy skupić się nie tylko na problemach dziecka, ale na problemach całej rodziny rozumianej jako system powiązanych ze sobą sieci i wzajemnych zależności. Wśród czynników, które dezorganizują rodzinę i zakłócają jej prawidłowe funkcjonowanie często znajduje się niezaradność życiowa rodziców, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawcza, uzależnienia, przejawy psychopatii, przemoc, niski poziom wykształcenia. Skuteczna pomoc rodzinie i ochrona dziecka często wymaga działań interdyscyplinarnych różnych podmiotów i specjalistów. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest szeroko rozumiane wsparcie rodziny w odbudowaniu prawidłowych relacji oraz we właściwym i prawidłowym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Podmiotem realizującym zadania z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Kołobrzeg jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie w celu jej wzmocnienia i przygotowania do pełnego i samodzielnego

funkcjonowania w społeczeństwie. Program zatem będzie miał charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich skutecznej realizacji.

2. Uwarunkowania prawne realizacji Programu

Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz 483 z późn. zm.)
- Konwencja o prawach dziecka
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 nr 180 poz. 1390)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 nr 179 poz. 1485)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.)

3. Charakterystyka lokalna gminy Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg położona jest wzdłuż południowego wybrzeża Bałtyku, od zachodnich krańców miasta [Kołobrzeg](#) do miejscowości Dźwirzyno. Od południa obszar gminy zamykają tereny rolnicze na linii miejscowości: Bogucino - Błotnica - Drzonowo – Sarbia. Długość pasa nadmorskiego wynosi 13 km długości. Gmina Kołobrzeg sąsiaduje z gminami: [Trzebiatów](#) (powiat gryficki), [Ustronie Morskie](#), [Siemyśl](#), [Gościno](#), [Dygowo](#). Siedzibą gminy jest miasto [Kołobrzeg](#).

Gmina Kołobrzeg zajmuje obszar 145 km² i składa się z 22 sołectw. Jest jedną z najszybciej rozwijających się gospodarczo gmin Pomorza Środkowego, należy do Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty oraz Związku Miast i Gmin Polski. Gmina ma charakter turystyczno-rolniczy, największym jej atutem jest bezpośredni dostęp do morza na odcinku długości 13 km w miejscowościach [Grzybowo](#) i [Dźwirzyno](#).

Na terenie gminy Kołobrzeg znajduje się Zespół Szkół w Drzonowie, Szkoła Podstawowa w Dźwirzynie, Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji w Dźwirzynie. Dzieci z terenu gminy Kołobrzeg mogą uczęszczać do jednego z 8 przedszkoli. Łącznie 330 dzieci ma zapewnione miejsce w oddziale przedszkolnym.

4. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej gminy Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg liczy 10 613 mieszkańców (dane na dzień 31.12.2016 roku). Dane o sytuacji demograficznej wskazują, iż nieznacznie od 2014 roku wzrasta liczba mieszkańców gminy Kołobrzeg (rok 2014 – 10 334, rok 2015 – 10 485). Zgodnie z prognozą tendencja ta będzie się utrzymywała w najbliższych latach. Najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Kołobrzeg stanowią osoby w wieku produkcyjnym, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. Drugą najliczniejszą grupą są dzieci i młodzież w wieku do 17 roku życia. Trzecia grupa to osoby po 60 roku życia. W tej grupie zaznacza się wyraźna przewaga kobiet nad mężczyznami.

Diagnoza sytuacji społecznej wskazuje, iż od 2014 roku maleje liczba osób bezrobotnych ogółem jak również liczba długotrwale bezrobotnych. Rok 2014 – 438 bezrobotnych ogółem, rok 2015 – 346 bezrobotnych ogółem, rok 2016 – 287 bezrobotnych ogółem. Tendencję wzrostową można odnotować w przypadku bezrobotnych, którzy posiadają prawo do zasiłku. Gmina Kołobrzeg na dzień 31 maja 2017 roku posiada w swoim zasobie 4 mieszkania komunalne.

5. Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Kołobrzeg

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Kołobrzeg została dokonana w oparciu o dane pochodzące z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem tut. Ośrodka Pomocy Społecznej. System pomocy społecznej w 2016 roku obejmował wsparciem 266 osób, w tym 166 rodzin w których było łącznie 461 osób.

Tabela nr 1**Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2014 – 2016.**

Rok	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
2014	181	497
2015	175	461
2016	166	406

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2014 – 2016 maleje liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2016 roku udzielono wsparcia rodzinom w związku z występującymi problemami:

Tabela nr 2**Powody przyznawania pomocy finansowej w 2016 roku**

Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	35	63
Bezrobocie	75	199
Niepełnosprawność	67	137
Długotrwała lub ciężka choroba	101	239
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	23	83
Alkoholizm	21	48
Narkomania	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa: w tym wielodzietność	18 14	

Bezdomność	7	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Zdarzenia losowe	1	5
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	0	0
Sieroctwo	0	0
Przemoc w rodzinie	3	13
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

W 2016 roku głównymi powodami udzielania pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba, następnie bezrobocie i niepełnosprawność. Kolejnymi powodami udzielenia pomocy społecznej było ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, przemoc w rodzinie, narkomania. Nie wystąpiła konieczność przyznania pomocy społecznej z powodu sieroctwa, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego i zapewnienia ochrony ofiarom handlu ludźmi. Analizując powody przyznania pomocy społecznej w 2016 roku odnotowuje się nieznaczny wzrost od 2014 roku przyznawania pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano na 5 miejscu, w 23 środowiskach, 83 osoby w rodzinie. Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych, niskiego poziomu wykształcenia, rozbicia rodziny, uzależnień. Przy zapewnieniu wsparcia i pomocy pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomocy innych instytucji w znacznym stopniu wzrasta szansa na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie samodzielnie wypełniać należycie funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonując postanowienia Sądu Rodzinnego zapewniają dziecku opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem

go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki :

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu (wg stanu na dzień 30 marca 2017 roku) wynika, że gmina Kołobrzeg zobowiązana jest do ponoszenia kosztów utrzymania 9 dzieci w pieczy zastępczej. Gmina Kołobrzeg ponosi koszty za 5 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po roku 2012 i koszty utrzymania 4 dzieci przebywających w pieczy zastępczej przed 2012 rokiem.

Tabela nr 3

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po roku 2012

l.p.	Ilość dzieci	Rodzaj sprawowanej pieczy zastępczej
1.	1	Niezawodowa rodzina zastępcza
2.	1	Niezawodowa rodzina zastępcza
3.	1	Spokrewniona rodzina zastępcza
4.	1	Niezawodowa rodzina zastępcza
5.	1	Spokrewniona rodzina zastępcza
Łączna liczba dzieci	5	3 dzieci - niezawodowa rodzina zastępcza 2 dzieci - spokrewniona rodzina zastępcza

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu

Po roku 2012 w pieczy zastępczej została umieszczona 5 dzieci, która przed umieszczeniem zamieszkiwała teren gminy Kołobrzeg. 3 dzieci umieszczona jest w niezawodowej rodzinie zastępczej i 2 dzieci przebywa w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Tabela nr 4

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przed rokiem 2012

l.p.	Ilość dzieci	Rodzaj sprawowanej pieczy zastępczej
1.	1	Spokrewniona rodzina zastępcza

2.	3	Spokrewniona rodzina zastępcza
Łączna liczba dzieci	4	4 dzieci - spokrewniona rodzina zastępcza

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu

Przed rokiem 2012 w pieczy zastępczej została umieszczona 4 dzieci z terenu gminy Kołobrzeg. Wszystkie dzieci przebywają w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Na dzień 31 maja 2017 roku żadne dziecko z terenu gminy Kołobrzeg nie przebywa w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W gminie Kołobrzeg funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego, jest to Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Budzistowie. Placówka ta zabezpiecza potrzeby gminy Kołobrzeg. Dwie pozostałe placówki wsparcia dziennego nie funkcjonują od stycznia 2017 roku.

lp.	nazwa i adres placówki	forma w jakiej prowadzona jest placówka	data powstania placówki	podstawa funkcjonowania (data utworzenia, uzyskania zezwolenia lub uzyskania zlecenia zadania)
1	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Budzistowie	opiekuńcza	09/1999r.	art.18 ust.2 na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697).
2	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Drzonowie (placówka nie funkcjonuje w 2017r.)	opiekuńcza	10/1999	art.18 ust.2 na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697).
3	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Korzystnie (placówka nie funkcjonuje w 2017r.)	opiekuńcza	brak danych	art.18 ust.2 na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697).

6. Procedury identyfikacji rodzin dysfunkcyjnych, sposoby ich monitorowania i wspierania

Aby móc skutecznie pomóc rodzinie i umożliwić dziecku wychowywanie się w rodzinie biologicznej niezwykle ważny i istotny jest proces wczesnej identyfikacji. Możemy bowiem wyróżnić dwie grupy rodzin doświadczających trudności wychowawczych. Pierwsza grupa to rodziny w których w subiektywnym odczuciu rodziców występują trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi i w tym przypadku może to być prawie każda rodzina i druga grupa rodzin, które przeżywają trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi i wymagają interwencji instytucjonalnej z perspektywą umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej włącznie. Z punktu widzenia dobra dziecka działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu skoncentrowane zostaną na tych rodzinach, w których niezbędne jest podjęcie odpowiednich działań profilaktycznych i zaradczych, które pozwolą pozostać dziecku w naturalnym środowisku życia. W tym zakresie pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu dwa razy w ciągu roku - styczeń/luty i czerwiec/lipiec będą we współpracy z funkcjonariuszami Policji w Dźwirzynie w ramach projektu socjalnego: „Dzień dobry, Sołtysie” odwiedzali wszystkich sołtysów Gminy Kołobrzeg celem przeprowadzenia rozmowy na temat rodzin, które w opinii sołtysów danych miejscowości mogą przeżywać trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wskazane rodziny zostaną odwiedzone przez pracowników socjalnych celem przeprowadzenia rozmowy i podjęcia odpowiednich działań zaradczych w ramach pracy socjalnej. Ponadto w okresie wakacji pracownicy socjalni tut. Ośrodka w godzinach popołudniowych w ramach projektu socjalnego: „Dobry wieczór, pracownik socjalny” przeprowadzanego wspólnie z dzielnicowymi Posterunku Policji w Dźwirzynie odwiedzają rodziny w których istnieje podejrzenie stosowania przemocy, nadużywania alkoholu czy bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Jeżeli podczas realizacji projektu pojawią się sygnały, które wzbudzą niepokój służb pomocowych rodzina będzie monitorowana w ramach pracy socjalnej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu podejmował będzie aktywne, zewnętrzne działania w celu uzyskania informacji na temat rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych : raz w roku wysyłane będzie zapytanie do szkół do których uczęszczają dzieci z terenu gminy Kołobrzeg z prośbą o wskazanie czy w ocenie nauczycieli, wychowawców są dzieci, których codzienne zachowanie jak również funkcjonowanie rodziny w środowisku szkolnym wzbudza niepokój. Ponadto, w ramach identyfikacji rodzin pracownicy socjalni pozostają w stałym kontakcie z środowiskiem lokalnym, sądem, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami

leczniczymi, a także Stowarzyszeniem Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz ich Rodzin i Przyjaciół „Feniks”. W Ośrodku powołany został Zespół ds. asysty rodzinnej, który przy udziale specjalistów reprezentujących różne instytucje pomocowe na rzecz dziecka i rodziny, którzy podejmują zintensyfikowane, interdyscyplinarne działania.

W celu uszczelnienia współpracy i działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni i asystenci rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu wykorzystują w codziennej pracy procedury wzajemnej współpracy i koordynacji działań na rzecz rodziny.

Po rozeznaniu sytuacji rodzinnej, dochodowej i majątkowej pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej prowadzą działania pomocowe i zaradcze. W zależności od potrzeb i sytuacji jest to np. wniosek o udzielenie pomocy społecznej, wsparcie asystenta rodziny, zgłoszenie do poradni leczenia odwykowego, zgłoszenie do poradni psychologiczno-pedagogicznej, organizacja projektu socjalnego skierowanego do rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo - wychowawczymi z dziećmi, skierowanie dziecka do placówki wsparcia dziennego, włączenie innych służb i instytucji pomocowych.

Planowana ilość zatrudnionych asystentów w każdym roku budżetowym będzie adekwatna do liczby zidentyfikowanych rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym, które powinny współpracować z asystentem rodziny. Na rok 2018 zaplanowano współpracę z jednym asystentem rodziny, zgodnie z identyfikowaną liczbą rodzin wymagających takiej formy pomocy i wsparcia.

7. Zasady współpracy i sprawnej wymiany informacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołobrzegu obowiązują procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Asystent rodziny i pracownik socjalny zobowiązani są do współpracy w ramach podejmowanych działań na rzecz rodziny. Asystent informuje pracownika socjalnego o trudnych obszarach pracy z rodziną. W sytuacjach pilnych, a w szczególności, kiedy zagrożone jest dobro dziecka asystent niezwłocznie informuje o tym fakcie pracownika socjalnego lub odpowiednie służby np. Sąd, Prokuraturę, Policję. Asystent rodziny zgłasza właściwemu pracownikowi socjalnemu wszelkie trudności związane z realizacją usługi oraz nieuzasadnione nieobecności rodziny w domu, w terminie wyznaczonej wizyty asystenta.

Ponadto w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołobrzegu powołany został Zespół ds. asysty rodzinnej. W skład zespołu zostali powołani pracownicy socjalni Ośrodka, asystent rodziny a w uzasadnionych przypadkach na posiedzenia Zespołu będą zapraszani przedstawiciele instytucji nie będący członkami Zespołu lub osoby, które mogą mieć wpływ na diagnozę problemu lub organizację i realizację planu pomocy danej rodziny. Mogą to być m.in. pedagog szkolny, psycholog, kurator, funkcjonariusz Policji, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel służby zdrowia, prawnik. Zadaniem zespołu będzie diagnozowanie i analizowanie sytuacji rodzinnej pod kątem zaistniałych problemów i deficytów, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji, prowadzenie działań wspierających na rzecz dzieci i młodzieży pozostających poza rodziną biologiczną, prowadzenie działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną, prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Koordynatorem inicjowanych działań będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu.

8. Rodziny wspierające

Rodzina wspierająca, to rodzina, która przy współpracy asystenta rodziny zobowiązuje się do udzielania z zachowaniem należytej staranności pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w następującym zakresie:

- a) opieka i wychowanie dzieci/dziecka
- b) prowadzenie gospodarstwa domowego
- c) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych

2. Rodzina wspierająca, zobowiązuje się w szczególności do:

- a) wsparcia emocjonalnego i udzielania porad rodzinie wspieranej w zakresie wychowywania i opieki nad dzieckiem
- b) pomocy dziecku w nauce
- c) monitorowania systematyczności uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne i pozaszkolne
- d) stwarzania dziecku możliwości korzystania z zorganizowanych form pomocy
- e) współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, w tym w szczególności z asystentem rodziny w zakresie planu pracy z rodziną.
- f) umożliwienia osobom upoważnionym przez Wójta Gminy Kołobrzeg kontroli w zakresie realizacji działań określonych w umowie

g) zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pochodzącym z rodziny wspieranej w czasie sprawowania nad nimi fizycznej opieki

W budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu na każdy rok budżetowy zabezpieczone będą środki finansowe na realizację usługi rodzin wspierających dla dwóch rodzin. Prowadzona będzie akcja informacyjna wśród mieszkańców gminy Kołobrzeg zachęcająca do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. Ponadto do każdego sołectwa przekazane zostaną plakaty przybliżające ideę i zakres współpracy rodzin wspierających.

9. Wsparcie kobiet w ciąży

Wsparcie kobiet w ciąży realizowane będzie przez asystentów rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu. Każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny jeżeli tylko wyrazi na to zgodę.

Asystent nie tylko odpowie na wszystkie pytania, ale też na podstawie pisemnego upoważnienia będzie mógł załatwiać w imieniu rodziny sprawy w różnych instytucjach. Asystent będzie służył także pomocą i wsparciem w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent rodziny w ramach wsparcia kobiet w ciąży :

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny
- będzie mógł reprezentować kobietę, rodzinę przed instytucjami i urzędami
- udzieli wsparcia psychologicznego
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych
- udzieli pomocy prawnej
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków

Przykładowe formy wsparcia oferowane przez asystenta rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu :

- doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia
- poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom
- poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem
- pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnie wolnego czasu
- nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych
- doradztwo w zakresie zarządzania budżetem domowym

- informowanie, jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka
- pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji
- pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy

10. Zasoby gminy

Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli:

Tabela nr 5

Instytucje realizujące działania rzecz dziecka i rodziny w Gminie Kołobrzeg

1. Urząd Gminy Kołobrzeg	Dowozy dzieci i młodzieży do szkół i przedszkole, kierowanie na prace społecznie-użyteczne
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	Praca socjalna, pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, realizacja różnorodnych projektów socjalnych, Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Seniora, stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, przeciwdziałanie problemom dotyczącym uzależnienia od alkoholu
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy
5. Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie	Działalność edukacyjno- wychowawcza, działalność psychologiczno – edukacyjna, wsparcie pedagogiczne,

gminy Kołobrzeg : - Zespół Szkół w Drzonowie - Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Dźwirzynie - 8 przedszkoli - 1 placówka wsparcia dziennego	psychologiczne dla dzieci i rodziców, realizacja programów edukacyjnych
6. Placówka służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7. Sołtysi	Działalność w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne GOPS Kołobrzeg

W Gminie Kołobrzeg funkcjonuje szeroki wachlarz różnorodnych form pomocy dziecku i rodzinie ze strony powyższych instytucji. Jest to zarówno poradnictwo, profilaktyka, jak również konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Instytucje działające na terenie Gminy Kołobrzeg stwarzają optymalne warunki rodzinom do wychowywania dziecka w rodzinie biologicznej.

Rozdział II. Cele, zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celu Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie optymalnych warunków i zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzicom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo- wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo - wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2018 - 2020. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku lokalnym i szkolnym
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 w Gminie Kołobrzeg został przedstawiony w formie poniższej tabeli:

Tabela nr 6

Cel szczegółowy: *Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo - wychowawczej.*

L.p.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/ miernik	Czas realizacji
1.	Diagnozowanie środowisk rodzinnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	Liczba rodzin	2018 – 2020 Styczeń/luty i czerwiec każdego roku
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- ilość pracy socjalnej - ilość rodzin, które otrzymały pomoc społeczną - ilość dożywianych	2018 – 2020 cały rok, stosownie do potrzeb

			<p>dzieci i młodzieży w szkołach</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość przyznanych stypendiów socjalnych - ilość kontraktów socjalnych 	
3.	<p>Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny</p>	<p>1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji,</p> <p>2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej,</p> <p>3) doskonalenie kadry</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, szkoleń, konferencji 	2018 – 2020
4.	<p>Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży</p>	<p>1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu</p> <p>2. Szkoły i placówki oświatowe</p> <p>3. Sołtysi</p> <p>4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość projektów socjalnych - ilość przeprowadzonych szkoleń - ilość zorganizowanych imprez 	2018 – 2020
5.	<p>Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin/dzieci 	2018 – 2020
6.	<p>Wsparcie finansowe rodzin, w których urodziło się dziecko ciężko chore, zgodnie z Ustawą „Za życiem”</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin/dzieci 	2018 - 2020
7.	<p>Wsparcie psychologiczne rodzin w których urodziło się dziecko ciężko chore, zgodnie z Ustawą „Za życiem” – wsparcie asystenta rodziny</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin/dzieci 	2018- 2020

Tabela nr 7

Cel szczegółowy: Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej pomocy w przewyżczeniu problemów opiekuńczo – wychowawczych

l.p.	Zadanie	Pomiot realizujący	Wskaźnik/ miernik	Czas realizacji
1.	Zabezpieczenie potrzeb rodzin (świadczenia pieniężne i niepieniężne)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych - liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych	2018 – 2020
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba porad: psychologicznych, socjalnych, prawnych	2018 – 2020
		Organizacje pozarządowe	- liczba porad: psychologicznych	
		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba posiedzeń - liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym - liczba wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie	
		Gminna Komisja ds. Przemocy	- liczba posiedzeń - liczba wniosków skierowanych do Sądu	
3.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - liczba rodzin wspierających - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej	2018 - 2020

4.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba porad: psychologicznych, socjalnych, prawnych	2018 – 2020 Stosownie do zgłoszonych potrzeb
			- liczba rodzin objętych monitoringiem	
5.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu - Zespół ds. Asysty Rodzinnej	- liczba posiedzeń	
		Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie	- liczba posiedzeń	
6.	Prowadzenie projektów socjalnych dotyczących wzbogacania wiedzy i podnoszenia kompetencji wychowawczych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba projektów socjalnych	2018 – 2020 2 razy w ciągu roku
7.	Prowadzenie programów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek, świąt okolicznościowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	- liczba projektów socjalnych	2018 – 2020 Wrzesień- czerwiec
		Sołtysi		
8.	Organizowanie kolonii letnich dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami, przemocą	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba dzieci uczestniczących w koloniach	2018 – 2020 Lipiec- sierpień

Tabela nr 8

Cel szczegółowy: *Podjmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny*

L.p.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/ miernik	Czas realizacji
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Kołobrzegu Powiatowe Centrum m Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	- liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną	2018 – 2020 stosownie do zgłoszonych potrzeb, zgodnie z potrzebą
2.	Udział zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	1.Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Kołobrzegu 2.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	- liczba spotkań/ zespołów	2018 – 2020 Zgodnie z potrzebą
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej w tym pomoc: socjalna, specjalistyczne poradnictwo	1.Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu 3. Instytucje i organizacje działające na rzecz dziecka i rodziny	- liczba dzieci, które powróciły do rodziny	2018 - 2020

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 w Gminie Kołobrzeg są :

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych
- 2) Rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej
- 3) Rodziny, którym Sąd Rodzinny ograniczył władzę rodzicielską lub, które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny w Gminie Kołobrzeg, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych efektów zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka

6. Realizatorzy Programu

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kołobrzeg jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urząd Gminy w Kołobrzegu
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policja
4. Placówki oświatowe
5. Zakład ochrony zdrowia
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu
7. Organizacje pozarządowe

W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie Gminy Kołobrzeg.

7. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2018 -2020 dla Gminy Kołobrzeg są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy), a także mogą być środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa oraz środki organizacji pozarządowych.

8. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 dla Gminy Kołobrzeg jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się wspieraniem dziecka i rodziny. Stanowi on dokument wyznaczający cele i zadania, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań.

Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania, zgodnie z przyjętymi celami. Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w

kompleksowej informacji z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu.